

„Co się dzieje po dzwonku w szkole?” – II FORUM PROFILAKTYKI
– konferencja na temat edukacji nieformalnej
Katowice, 23 – 24 października 2006

II Forum Profilaktyki zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Metodyczno - Edukacyjny *Metis* w Katowicach w Kinoteatrze Rialto w dniach 23 – 24 października dotyczyło edukacji nieformalnej i miało na celu przekazanie informacji „co się dzieje po dzwonku w szkołach?”. Całemu przedsięwzięciu towarzyszył Festiwal Projektów, który był przeglądem najciekawszych inicjatyw podejmowanych przez uczniów w województwie śląskim.

Konferencja była nie tylko źródłem inspiracji i dzielenia się doświadczeniem, ale również nauczyciele otrzymali wiedzę, gdzie i w jaki sposób można pozyskać fundusze na realizację pomysłów w swoich szkołach.

młodzież wzajemnie przekazuje sobie m.in. wiedzę o rolach społecznych, o sposobach radzenia sobie z trudnościami oraz tworzy modę na stosunek do różnych wartości jak i stosunek wobec zagrożeń, ryzykownych zachowań, zdrowia itd. Większość tych procesów zachodzi spontanicznie i bez udziału osób dorosłych, a nieraz wbrew ich oczekiwaniom. Temat edukacji dotyczy tych procesów, które miałyby być wywoływane świadomie i programowo, wykorzystujących procesy spontaniczne. Ponadto, edukacja rówieśnicza, o której będzie mowa, ma dotyczyć udziału młodzieży w planowaniu, realizacji i zakończeniu programów profilaktycznych, np. promujących zdrowy styl życia i innych działań wychowawczo – profilaktycznych.

„Kształcenie nieformalne” to pewna całościowa koncepcja edukacji. Do dziś w większości szkół praktykuje się uczenie poprzez zapamiętywanie informacji, nie jest to jednak wystarczający sposób kształcenia, który pozwoli uczniowi odnaleźć się potem w świecie. Jeżeli jednak postawimy młodego człowieka przed rzeczywistym problemem, to jego samodzielne rozwiązanie będzie dla niego także doświadczeniem edukacyjnym, tym intensywniejszym, że bardzo osobistym. Podobnie, jeżeli skonfrontujemy go z rówieśnikiem z innego kraju, to prawdopodobnie nauczy się więcej o danej kulturze niż gdyby przyswoił sobie dowolną ilość informacji na ten temat. Kształcenie nieformalne koncentruje się na młodym człowieku, a nie na przedmiocie nauczania czy na materiałach dydaktycznych. Osoba ucząca się ma wreszcie szansę aktywnie uczestniczyć w budowaniu swojej wiedzy i umiejętności, a nie tylko biernie odbierać informacje.

Edukację nieformalną definiuje się w sposób następujący:

Kształcenie nieformalne to kształcenie zapewniane przez instytucję inną niż instytucja edukacyjna lub szkoleniowa, z reguły nie prowadzące do uzyskania żadnych uprawnień i certyfikatów. Kształcenie nieformalne jest podejmowane z inicjatywy osoby uczącej się.

Osoby organizujące proces takiego kształcenia stwarzają inspirujące sytuacje – uczestnicząc w nich uczeń wpada na nowe pomysły, zdobywa nową wiedzę, formułuje nowe pytania. Kształcenie nieformalne nie jest skoncentrowane wyłącznie na wyniku – rezultacie procesu kształcenia. To sam proces uczenia się jest ważny, proces, w którym relacja pomiędzy uczącym się i wspomagającym uczenie się jest relacją równości. Uczący się ma prawo popełniać błędy. W ramach kształcenia nieformalnego angażującego dorosłych i młodzież,

jak również w ramach kształcenia rówieśniczego, młodzi ludzie mają szansę kierowania procesem uczenia się w zależności od swoich potrzeb.

Z reguły kształcenie nieformalne związane jest z czasem wolnym lub rozrywką. Dzięki temu nie ma w nim przymusu, który tak często blokuje proces nauki. Młodzi ludzie uczestniczą w nim przede wszystkim z własnej woli. Nie ma ustalonego programu nauczania, którego realizację trzeba zweryfikować pod koniec projektu w celu uzyskania dyplomu, niemniej jednak kształcenie nieformalne powinno być w jakiś sposób planowane. Rozwój osobisty i nabywanie najciekawszych nawet umiejętności też może być przecież zamierzone, udokumentowane i uznawane.